Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1085/25
4.6.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Љиљане Стричевић и Јасминке Бакић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Соња Крнић, адвокат из Инђије, Краља Петра I бр. 12, против тужених: Клиничког центра Србије Београд, Пастерова бр. 2; ББ из..., и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник адвокат Миша Петровски из Београда, Мајке Јевросиме бр. 47, ради заштите од злостављања на раду, одлучујући о изјављеној жалби тужиље против пресуде Вишег суда у Београду П1 174/17 од 13.11.2024.године, у седници већа одржаној 04.06.2025.године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П1 174/17 од 13.11.2024.године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених ББ и ВВ за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Ставом један изреке пресуде Вишег суда у Београду П1 174/17 од 13.11.2024. године одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је претрпела злостављање на раду од стране тужених, понашањем које представља нарушавање добрих међуљудских односа, нарушавање личног угледа запосленог, нарушавање професионалног интегритета, као и нарушавање здравља запосленог.

Ставом два изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се забрани убудуће вршење понашања од стране тужених које представља злостављање на раду према тужиљи, што су тужени дужни признати и трпети, па да се тужени обавежу да обезбеде извршење наведене забране за убудуће.

Ставом три изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавежу тужени да тужиљи солидарно накнаде нематеријалну штету насталу због злостављања на радном месту, у износу од 700.000,00 динара или колико вештачењем буде утврђено, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 03.10.2015. године па до исплате.

Ставом четири изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавежу тужени да ову пресуду објаве у Дневнику РТС 1 у ударном термину 19.30х и у дневном листу "Курир" о свом трошку.

Ставом пет изреке обавезана је тужиља да туженима ББ и ВВ, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 548.025,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља.

Тужене ББ и ВВ су поднеле одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11), Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиља је била запослена у Клиничком центру Србије Београд, овде туженом, од 1991. године, у Одсеку за паразитологију, у оквиру Клинике за инфективне и тропске болести од 30.07.1998. године, а на радном месту ... од 30.04.2007. године. Тужиља се жалила што често раде прековремено, као и што често раде по позиву, а да то није плаћено. Током 2014. године је оболела од малигног меланома. Због здравствених проблема које има, сматрала је да не би смела да ради прековремено и ноћу, као ни да ради са канцерогеним материјама, па је урађена експертиза како би се утврдила радна способност тужиље. У наведеној експертизи процењено је да тужиља није способна за рад са канцерогеним материјама, продужени рад дужи од 8 часова дневно, ноћни рад, рад у дуготрајним принудним положајима тела и главе, тежа физичка оптерећења и напрезања, рад у стресогеним ситуацијама, као и рад са неуротоксичним материјама. Процењено је да је способна за лакше послове у оквиру свог образовања, уз коришћење свих мера опште и личне заштите. Након што је достављена експертиза, тужиљи је 08.10.2015. године уручен анекс бр. 4 уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности, којим је премештена на радно место ... Тужиља је поводом наведеног анекса покренула радни спор, и суд је усвојио њен тужбени захтев и поништио

наведени анекс, те је КЦС дана 30.03.2018. године донео решење бр. 3946, којим је наведени анекс стављен ван снаге, а тужиља се враћа у одсек за паразитологију. Експертиза ради испитивања и оцене радне способности је поновљена 28.04.2016. године, те је утврђено да тужиља није способна за рад са канцерогеним материјама, неуротоксичним материјама, продужени рад дужи од 8 часова дневно, ноћни рад, рад у принудним положајима тела и главе, тежа физичка оптерећења и напрезање, рад у стресогеним ситуацијама, рад на местима на којима може да угрози свој или туђе животе. Дана 27.11.2018. године КЦС је саставио понуду за измену уговорених услова рада, са анексом бр. 4 уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности. Наведени анекс донет је ради заштите здравља тужиље, те јој је опис послова да учествује у дијагностици паразитних обољења људи, да надгледа рад лабораторије, да се бави научноистраживачким радом и да, по потреби службе, обавља и друге послове из свог домена. Тужиља је одбила да преузме ову понуду, те је она била истакнута на огласној табли. Тужиља се није осећала пријатно на радном месту, те сматра да понашања тужених представљају радње злостављања на раду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, закључак је првостепеног суда да су тужбени захтеви тужиље неосновани. Наиме, суд је ценио радње које је тужиља описала као радње злостављања од стране тужених, у периоду од септембра 2010.године до августа 2015.године, и то радње које се односе на неоправдану забрану комуникације са запосленим, вербално нападање, ширење неистина о запосленом, понижавање запосленог погрдним речима, обраћање запосленом уз вику, као и притисци којима се запослени држи у сталном страху од намерног изазивања конфликта и стреса. Из доказа који су изведени и чињеница утврђених током поступка, првостепени суд је утврдио да у конкретном случају тужиља није учинила вероватним да је према њој, кроз наведене радње, извршено злостављање на раду, те, по налажењу првостепеног суда, није остварен потребан степен вероватноће да би терет доказивања прешао на тужене, сходно члану 31 Закона о спречавању злостављања на раду. Наводи тужиље да су тужене викале на њу на радном месту, у периоду од августа 2010. године до августа 2014. године, тужиља није учинила вероватним. Сведоци који су саслушани на околности злостављања тужиље на раду нису поткрепили наводе тужиље. Сведоци ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ се не сећају конфликта између тужиље и тужених, неки од њих су навели да су чули на ходнику вику, али да не знају ко је викао и због чега. Сведок ЖЖ је навела да је на ходнику чула повишене тонове између тужиље и тужене ВВ, те да је тужена ВВ трескала вратима, међутим, сведок је у исказу описивала период који је био пре периода за који се тражи да се утврди постојање злостављања на раду, с обзиром да је 2004. године тражила премештај. Сведок ЗЗ има само посредна сазнања о конфликту између тужиље и тужених, и то тако што је приче чула од тужиље, те је навела да је чула вику на ходнику, али да не зна између кога. Тужиља, такође, није учинила вероватним да је тужена ВВ забранила тужиљи комуникацију са техничком службом приликом монтаже дигестора дана 23.02.2015. године, с обзиром на то да тужиља за наведену тврдњу није пружила било какав доказ, а сведок ДД је навела да јој ово није познато. Наводи тужиље да је претрпела злостављање на раду у виду вербалног нападања, односно да ју је тужена ВВ вербално напала када је узимала анамнезу, и то у периоду од септембра 2010. године до августа 2015. године, нису учињени вероватним, с обзиром да тужиља није доставила ниједан доказ у прилог овој тврдњи. Наводи тужиље да је претрпела злостављање на раду у виду ширења неистина о запосленом, односно да је тужена ВВ у периоду од септембра 2010. године до августа 2015. године

причала да ради све послове уместо тужиље, такође, нису учињени вероватним. Ово је током поступка оспоравала тужена ВВ, а тужиља није доставила доказе у прилог овој тврдњи. Наводи тужиље да је претрпела злостављање на раду у виду понижавања запосленог погрдним речима, односно да је наведено тужена ВВ радила након тужиљине операције меланома, у периоду од августа 2014. године до августа 2015. године, нису учињени вероватним. Наведено је спорила тужена ВВ, док је сведок ЕЕ навела да је некад присуствовала разговорима у лекарској соби када је приметила да је постојало исмевање тужиље од стране тужене ВВ, али, по налажењу првостепеног суда, ово не може бити довољно да се утврди постојање злостављања, с обзиром да сведок није навела када се то десило односно да ли је било у периоду за који тужиља тврди да су се ове радње десиле, а, такође, из овога се не може утврдити да ли се ради о изолованом случају или се то дешавало у континутитету. Наводи тужиље да јој је након што је враћена на Одељење за паразитологију забрањено да рукује са микроскопом, да јој је укинут приступ рачунару и шифри за приступ систему, те да због тога постоји синдром празног стола, нису основани, што произлази из доказа где је наведено које су тужиљине нове дужности на послу, а које су измењене с обзиром на њено тренутно здравствено стање и достављену експертизу, те се овакве радње не могу сматрати радњом злостављања. Субјективни доживљај тужиље тих аката као мобизирајућих остају без правног значаја, с обзиром да се ради о радњама туженог које објективно немају такав карактер. Тужени је савесно поступио, тражећи и мишљење од Инспекције рада Министарства здравља, како би задовољио потребе тужиље, као и пружио заштиту запосленом и пацијентима. Тужиља током поступка није учинила вероватним да ју је тужена ББ злостављала на тај начин што јој није обезбедила учешће на курсевима страних језика и конгресима, тачније на конгресима Европског микробиолошког друштва. У прилог ових тврдњи тужиља није предложила ниједан доказ, док су ове тврдње спориле обе тужене, а тужена ББ је навела да она има плаћену котизацију као предавач по позиву, али да добија понуде за бесплатне котизације које нуди колегама, па је то нудила и тужиљи, али да тужиља није исказала интересовање за тим. У погледу захтева тужиље да се утврди да је извршено злостављање на раду, јер су донети акти о прерасподели радног времена, те анекс уговора о раду, првостепени суд је оценио да се у конкретном случају не може говорити о радњама злостављања, из разлога што је тужени донео наведене акте у складу са Законом о раду, а тужиља у редовном поступку може остварити своје право подношењем тужбе, сходно члану 13 Правилника о правилима понашања послодаваца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду. С обзиром на делатност туженог, као здравствене установе, у којој се обавља здравствена заштита лица којима је потребна хитна медицинска помоћ, првостепени суд сматра да оправдани интерес потребе процеса и организације рада у овој здравственој установи даје право послодавцу да процес и организацију рада у тој установи организује на начин који омогућава несметано функционисање те установе у пружању помоћи свим пацијентима. Радно место на коме је тужиља била запослена је радно место са повећаним ризиком, те подразумева рад са канцерогеним и опасним супстанцама, те како правилно извођење радних задатака представља општи интерес, јер се ради о пружању здравствене заштите, премештај запослених како би се заштитило њихово здравље и пружила адекватна здравствена заштита пацијентима представља легитимно право послодавца. Не сматра се злостављањем ни ускраћивање и онемогућавање права утврђених законом, општим актом или уговором о раду, чија се заштита остварује у поступку код послодавца и пред надлежним судом, као ни распоређивање на друго радно место, у другу канцеларију, с

обзиром да је против тих одлука тужиља могла да искористи сва правна средства прописана законом, што је и учинила, те је водила радне спорове. Стога је првостепени суд нашао да доказима изведеним током поступка тужиља није учинила вероватним да је описаним понашањем и поступцима од стране тужених трпела радње које би се могле сматрати злостављањем на раду, због чега нису испуњени услови за усвајање тужбеног захтева као у ставу један изреке ожалбене пресуде. Тужбени захтев којим је тужиља тражила да се забрани убудуће вршење понашања од стране тужених које представља злостављање на раду према тужиљи, што су тужени дужни признати и трпети, па да се тужени обавежу да обезбеде извршење наведене забране за убудуће је током поступка постао беспредметан, с обзиром да је тужиљи, правноснажним и коначним решењем Републичког фонда за здравствено осигурање од 11.02.2020. године, утврђен потпуни губитак радне способности, па се из тог разлога пензионисала, те више није запослена код туженог. С обзиром да је неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је над тужиљом извршено злостављање на раду, није основан ни захтев који се односи на накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа, као ни захтев да тужени ову пресуду објаве у Дневнику РТС 1, у ударном термину 19.30х, и у дневном листу "Курир", о свом трошку, из разлога што правна судбина наведених захтева зависи од одлуке да ли је у конкретном случају тужиља трпела злостављање на раду или не, па је донета одлука као у ставу три и четири изреке ожалбене пресуде.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за своју одлуку потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, нити пружају доказе за супротно, при чему се овај суд користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се, неосновано, у жалби указује.

Супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је јасна и даје потпуне разлоге.

Првостепени суд је, дајући разлоге за своју одлуку, ценио изведене доказе у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, те су у том смислу без утицаја на правилност донете првостепене пресуде наводи тужиље у жалби који се односе на оцену доказа.

Неосновано у жалби тужиља тврди да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, и да је, у конкретном случају, тужиља претрпела злостављање на раду, имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку, којом је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев и којима оспорава наводе и доказе противника, а суд

утврђује чињенице од које зависи одлука основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд поступио, а тужиља, на рочишту на коме је главна расправа закључена, након доказног поступка, нових предлога у допуну доказног поступка није имала, а у жалби не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе.

Осим тога, у смислу члана 31 Закона о спречавању злостављања на раду, тужиља у конкретном случају, како је утврдио првостепени суд, није учинила вероватним да је извршено злостављање, у ком смислу би терет доказивања да није било понашања које представља злостављање био на туженом послодавцу.

Код изложеног, немају чињенично покриће наводи жалбе да је у конкретном случају тужиља била изложена злостављању на раду.

Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд, супротно наводима жалбе, одбио, као неосноване, тужбене захтеве тужиље, садржине наведене у ставу један, два, три и четири изреке ожалбене пресуде, поштујући и одредбу члана 6 став 1 Закона о спречавању злостављања на раду, којом је прописано да злостављање, у смислу овог закона, јесте свако активно или пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада и доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор.

Разлози које жалба наводи, а у прилог злостављања тужиље у конкретном случају, већ су цењени од стране првостепеног суда, који правилно налази, детаљно образлажући, да исти немају елемената злостављања на раду, а што би постојало у ситуацији активног или пасивног понашања према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и који изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор, с обзиром да у радњама које тужиља наводи, у прилог тврдњи да је злостављана на раду, нема понашања које се понавља, нема повреде достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог, а које, као такво, изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење или погоршава услове рада и нема за циљ да доведе до престанка радног односа, а имајући у виду да појединачно наведене радње од стране тужиље, за које сматра да представљају злостављање, немају тај карактер управо из разлога које наводи првостепени суд, и који је дао образложење за све наводе тужиље, у ком смислу је другостепени суд поступио сходно наведеном овлашћењу из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку.

Правилна је и одлука о парничним трошковима, садржана у ставу пет изреке

ожалбене пресуде (решење), донето правилном применом члана 153 и члана 154 Закона о парничном поступку.

Тужиља није успела у поступку по жалби, те нема право на накнаду трошкова насталих у поступку поводом тог правног лека и стога је овај суд, применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу два изреке ове пресуде (решење).

Тужене ББ и ВВ немају право на накнаду трошкова за састав одговора на жалбу, јер, ценећи све околности случаја, ови трошкови нису били потребни ради вођења парнице, у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић